

Flavius Ardelean

Câteva feluri de a dispărea

FLAVIUS ARDELEAN s-a născut la Brașov în 1985. A publicat șase romane și două volume de povestiri, pentru care a primit două premii Colin pentru literatură fantastică. Volumul său de debut, *Îmblânzitorul apelor*, a fost nominalizat la Festival du Premier Roman de Chambéry, Franța. A fost nominalizat de două ori consecutiv la premiul *Tânărul Prozator al Anului* în cadrul Galei Tinerilor Scriitori din București, pentru romanele sale din ciclul *Miasma*. Prima sa carte pentru copii, *Bezna*, a fost nominalizată la premiul *Cartea Anului 2018* în cadrul Premiilor Anului în Cultură la Brașov.

Website personal: www.flaviusardelean.com.

NEMIRA

Cuprins

Cunoaște-te pe tine însuți	5
Cel care dărâmi templul și-n trei zile îl zidești	39
Domnul Katabasis în orașul nostru.	59
În Oglinzi, oglinzile	87
Toată bezna din ochii lor	149
Inima mare, neagră, putredă, urât mirositoare	170
Din somnul său în alambic	203

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

ARDELEAN, FLAVIUS

Câteva feluri de a dispărea / Flavius Ardelean.

- București : Nemira Publishing House, 2019

ISBN 978-606-43-0638-8

821.135.1

Flavius Ardelean

CÂTEVA FELURI DE A DISPĂREA

© Nemira, 2019

Redactor: Eli BĂDICĂ

Tehnoredactor: Magda BITAY

Lector: Viorica DUMITRENCO

Tiparul executat de tipografia GANESHA PUBLISHING HOUSE

Orice reproducere, totală sau parțială,
a acestei lucrări, închirierea acestei cărți
fără acordul scris al editorului sunt strict interzise
și se pedepsesc conform Legii dreptului de autor.

ISBN 978-606-43-0638-8

Cunoaște-te pe tine însuși

*There came a moment that you couldn't tell.
And then they clearly flew instead of fell.*

(HOWARD NEMEROV, *Because You Asked
About the Line Between Prose and Poetry*)

Aici nu mă poate găsi. Am făcut tot ce-mi stătea în putere să fiu sigur că aici, unde mie mi-ar fi greu să mă gădesc, nu mă va urmări. Ultimele zile îmi dau dreptate: nu e nici urmă de el prin jurul centralei. Am ales bine. De trei zile nu mișună nimeni pe aici. E un cartier aproape gol; de aici de jos, văd geamurile negre, ca zeci de găvane căscate în blocuri ca niște căpățâni de uriași. În prima zi, mi-a fost dat să văd un singur om, dar nu era el, ci un boschetar cu pungi și cartoane, cu un maidanez murdar în urma lui. De când l-am alungat mârâind la el, nu s-a mai întors.

E liniște acum. Doar noaptea aud camioane în depărtare gonind pe centura de dincolo de blocuri, șoferi obosiți și transpirați în cabinele lor fierbinți, duhori. E ca și cum așa fi acolo, cu ei, e ca și cum nu așa fi aici, atât de sigur sunt că aici, în centrală, nu mă poate găsi. Nu *mă* pot găsi. Dar mint; după cum mă cunosc, îmi voi da de urmă...

Prăbușirea mea a început cu aproape o jumătate de an în urmă. Pe atunci, totul părea să fie nemișcător, iar tot ce reușea să se urnească o făcea doar pentru că împingeam eu. Când mă obosea, opream totul. În seara în care a început sfârșitul meu, în acea seară în care am înțeles că nu sunt singur, voiam ca totul să se miște, așa că am împins. Am terminat sculptura pe la șapte seara; încerc să-mi amintesc ce era, dar toate statuile mele îmi par acum atât de străine... Le văd siluetele în atelier, trupurile lor dure și reci pe sub straturi de nailon, dar nu le zăresc fețele. E mai bine așa. Oricum, nu mai contează decât un singur chip: al meu. De el știu că trebuie să mă feresc.

Am tras folia peste statuie și am pus-o într-un colț, lângă celălalte. În câteva zile, trebuiau să vină după ele. Nu le-aș fi dus dorul, dar mă întreb dacă ele îmi simt lipsa acum, când stau uitate pe sub plastic, pe întuneric, înecate încetul cu încetul în praf.

Țin minte că am stins lumina în atelier fără să știu că nu aveam să mă mai întorc vreodată acolo. M-am oprit la chioșc, am cumpărat o sticlă de votcă și, strângând-o la piept ca pe un prunc, am pornit spre apartamentul lui Mihnea. Am luat și țigări, de care mi-e cam dor astăzi, când toate mă ustură și toate stau locului. Privesc spre geamul spart. E liniște. Încerc să-mi

imaginez camioanele, dar nu le văd. Închid ochii, așa vrea să-i zăresc pe cei din cabine, chipuri obosite, cearcăne ca insule părăsire, șoferi frământând volanul, ceva ce acei bărbați pot, în sfârșit, controla. Îmi doresc să văd de unde vin și încotro se îndreaptă. Sunt depărtări care există doar pe timp de noapte; ziua, unele locuri dispar ori sunt înlocuite de altele. Unii dintre noi o știm, dar nu o spunem. Iar când o facem, în cele din urmă, suntem nevoiți să ne refugiem chiar în acele topografii evazive de care numai noi știm.

Pe atunci fumam mult. Fumam și în drum spre Mihnea, care era și înclin să cred că mai e și acum un soi de patron al artelor deocheate. Toca banii lui taică-său pe muzicieni cărora le cumpăra instrumente, pe pictori cărora le plătea pânze pe care nu le expuneau niciodată (tapetul său era prea scump pentru a fi acoperit), dădea de băut scriitorilor – veșnic combustibil – și îi găzduia în garsonierele sale împrăștiate prin tot orașul. Îl știu pe Mihnea de când eram mici, ne jucam împreună, ne-am spart capetele în aceleași locuri, râdea de numele meu și ne frecam puțele prin beciuri întunecate. Am știut mereu că îmi voia binele, iar când am mai crescut, am și *simțit* că îmi voia binele, dar niciodată nu mi-am imaginat că, dacă voi deveni artist, binefacerea sa va veni purtând acest chip. *Chipul meu*. Nu îl urăsc pe Mihnea, dar cred că, dacă voi mai ieși vreodată de aici, nu-mi rămâne nimic altceva decât să-lucid. Acum știu cum se face. Nu e prea greu.

Când am ajuns la Mihnea, petrecerea era în toi și deja ostentivă. Încă din prag, am deschis sticla și am tras un gât de votcă, ca din aer proaspăt. Îmi deschisese un prăjit, pe care îl mai văzusem deseori pe acolo. Când am întrebat de Mihnea, și-a

dus degetul la nas și a tras, mucii i-au fluierat îndesați în nări, și a arătat spre sufragerie. M-am pus pe băut. După vreo oră, a venit și Mihnea la mine, cu ochii roșii, îi văd și acum; m-a recunoscut, m-a luat în brațe și a zis:

– Ce bine c-ai venit, bă! Azi îți fac cunoștință cu cineva.

Apoi, s-a întors în mulțime, a dat muzica mai tare și și-a făcut un pai din mers. Eu sugeam din votca mea, camera se cam mișca, eu mă țineam de sticla mea, ca de-o baliză. Mulțimea mă împingea, pluteam prin ea. Era tare obositor. Am văzut-o pe Jeje, cu pielea ei neagră, transpirată. În jurul ei, roiau câțiva distruși, dar de cum m-a văzut, i-a dat la o parte și a venit la mine. A luat o gură din votcă, a strâmbat din nas și, cu buzele ei groase lipite de urechea mea stângă, m-a întrebat:

– Vrei să ne futem?

Acum nimic nu se mai mișcă în corpul meu. Doar teama și atenția sunt armate în jurul pielii mele; sunt un animal de pradă castrat. Când mă gândesc la buzele ei cârnoase, la sânii ei ascuțiți, șoldul lat, pizda grasă cu miros de savană, nimic din pânțele mele nu se mai stârnește. Pe atunci, da, pe atunci, la Mihnea, săpam în ea, căutând în toropeala ei puțuri, să-mi adap toate fiarele din mine și din ea. Era fată faină. Spun „era“ ca să nu risc nimic, căci nu mai știu nimic de ea. Pe vremea aceea, îmi părea că știam. Cu cât mă îngroșam mai tare în ea, cu atât mai mult devenea altcineva: vorbea pe limba ei de acasă, plescăiturile și pocniturele din limba ei de fiară de climă vitregă mă excitau cumplit. Dar, chiar când am simțit că urma să termin, să dau foc la oază într-o explozie de lichid vâscos, am auzit voci din sufrageria lui Mihnea:

– Doamnelor și domnilor, invitatul nostru special, domnul...

Aplauzele i-au acoperit numele celui așteptat, despre care fusesem avertizat. Tot sângele mi-a părăsit membrul și a urcat în cap, lucrând de zor la ceva ce nu trebuia să fie: devenisem, dintr-odată, interesat. Eu, care nu dădeam doi bani pe oameni, devenisem interesat... Am ieșit din Jeje, iar ea m-a prins de mână.

– Ce crezi că faci? N-am terminat.

Nu mai știu ce am zis, m-am ridicat și am deschis ușa în curul gol, să-l văd pe cel nou venit.

În sufragerie era aglomerație, toți se adunaseră în jurul lui, toți vorbeau deodată. Am deschis ușa mai larg și am pășit peste prag. Câteva tipe s-au întors spre mine și m-au cercetat din cap până în picioare. Au chicotit, țin minte, și cretinii de gagii le-au luat de mână și s-au îndepărtat. Jeje mă înjura din pat, îmi zicea să închid ușa, că o vede lumea. Nu o mai băgam în seamă, îl căutam pe invitat, cel care se afla acum în centrul atenției tuturor și care, pesemne, tocmai ce era prezentat tuturor. Auzeam doar bucăți: „expoziții la Madrid, Milano, Chicago“, „de-ai noștri, brașovean“, „mutat în oraș“, „atelier“. Vocea lui nu se auzea, cred că nici nu vorbea, dar o făcea Mihnea susținut și pentru el. M-am întors, am închis ușa și m-am îmbrăcat. Jeje a trecut pe lângă mine, lovindu-mă cu cotul ei tare și ascuțit, membru de războinică a unei câmpii africane, pe care nu o văzuse niciodată, căci Jeje se născuse la bloc într-o familie de refugiați politici și politicoși. Mi-am cerut scuze, dar nu am auzit decât un „Suge-o!“.

Când am ieșit în urma ei, i-am văzut părul înalt deasupra capetelor celorlalți și am priceput că și ea se străduia să-l vadă, poate avea noroc și o termina și pe ea cineva în seara aia. Privirea

mi-a căzut pe cerceii ei imenși de lemn și am urmărit-o prin mulțime. Când a ajuns în mijlocul încăperii, câteva capete au făcut loc și am putut să o văd salutându-l pe invitat.

În acea clipă, totul s-a oprit și a luat-o de la capăt, încă un alt capăt, unul de care încă nu știam că exista. Viața mea nu avea doar două capete, un început și un sfârșit, ci, iată, mai multe, cel puțin două, poate și mai multe, nebănuit de multe, pentru că în fața mea, acolo, în mijlocul sufrageriei imense a lui Mihnea, sărutând degetele de abanos ale lui Jeje, *eram chiar eu...*

Când terminam câte o nouă sculptură, existau clipe în care timpul părea să nu mai conteze. Pe jos, praf de piatră, ceva ce era altceva decât fusesse și altceva decât putea fi. În fața mea, pe pedestal, se afla ceva ce praful de pe jos nu mai putea fi. Aveam să-l mătur și să-l arunc. Uneori, îl pisam și mai fin și mi-l turnam în mâncare, îngroșând totul cu el, apoi zăceam. Dar de cele mai multe ori îl aruncam. Făceam curat în jurul noii statui și mă așezam pe un scaun în fața ei. O priveam ore întregi, câteodată până a doua zi, până ce ochii amenințau să orbească de durere și ce vedeam în acele ore de sfârșeală mă uluia. Statuia prindea viață. Întâi, mișcărilor erau aproape imperceptibile, piatra se urnea pe la cusăturile existenței, un clipit, o tresărire a buzei, un deget îndreptându-se. Cu ochii însângerați și înlăcrimați, priveam statuia cum lua viață și începea să facă tot felul de grimase, parcă batjocorindu-mă, urmate de gesturi de profundă afecțiune, ca și cum m-ar fi iubit dintotdeauna, încă de dinainte de piatră, deși eu știam că nu era așa. Spre dimineață, mintea mi se încețoșa atât de tare, încât leșinam și simțeam cum statuia se apleca peste mine,

dar ce-mi făcea cât timp lipseam pe cealaltă lume, nu știu. Când mă trezeam, statuia era nemișcată pe soclul ei. O acopeream cu folia de nailon și o împingeam lângă celelalte. Privindu-mă la Mihnea, simțeam ceva asemănător: ochii mi se împăienjeniseră, lacrimi se scurgeau pe obraji și îmi părea că fiecare gest al... al lui... al meu... eu cel de acolo... eu care nu eram eu... simțeam, așadar, că fiecare gest îmi era destinat. Fără să mă privească, știam că știa că mă uitam la el, că mă uitam la *mine* și, când am simțit că urma să leșin, m-a cuprins o frică oribilă de ce avea să-mi facă cât timp aveam să lipsesc din această lume. Țin minte durerea surdă din clipa în care m-am lovit cu fruntea de perete. De unde eram, din colț, vedeam dâra de sânge de pe tapet. Am leșinat.

M-au trezit cu palme. Eram în patul pe care mă tăvălisem cu Jeje cu puțin timp în urmă. Deasupra mea, pluteau fețe pe care nu le recunoșteam. Mihnea nu era, nici Jeje, în schimb, îmi purtau de grijă o tipă tunsă strâmb și un tip gras, care, probabil, mă cărase pe brațe din locul în care căzusem.

– Ești ok? m-a întrebat gagică. Mă auzi?

Am dat din cap că da. Am vrut să mă ridic, dar durerea mă înțepa în tâmplă și coatele mi-au fugit de sub mine.

– Mai stai un pic, a zis tipa. Ai căzut ca lumea.

Mi-am dus mâna la tâmplă și am pipăit plasturile.

– Da' ce-ai pățit? a întrebat tipul.

Am ridicat din umeri.

– Ai mai pățit așa? a continuat să mă descoasă. Adică, faci crize așa, sau cum?

Întins pe patul lui Mihnea, cu un plasture imens pe tâmplă, cu miezul zguduit de propria mea imagine ruptă din mine, am

fost uimit să vad că nu-mi pierdusem lipsa de răbdare pentru prosti. I-am răspuns că sunt epileptic, deși nu sunt, și am cerut să fiu lăsat singur. S-au ridicat și au ieșit din cameră, namila vizibil afectată și ofticăată.

– Da' aia nu e cu spume și așa? Când faci la gură și te tăvălești, i-a zis tipei și ea a răspuns că nu e doar așa, nu, a mai văzut ea că nu și...

Și au dispărut dincolo de ușă; am rămas singur. Nu rătăcisem nimic din amintirea a ceea ce văzusem dincolo de acea ușă, creatura înconjurată de oameni, de oameni admirând, admirând creatura ce-mi semăna. Nu, nu doar semăna, ci era identică cu mine. *Eram eu*. Până să leșin, am fost chiar în stare să-mi recunosc câteva gesturi, în special când și-a plimbat vârful limbii pe muchia mustății, stânga, dreapta. Singur în cameră, mi-am plimbat și eu vârful limbii pe muchia mustății și m-am întrebat dacă omul acela făcea și el la fel în același moment. Dacă o făceam deodată.

Dacă acolo era cineva care arăta exact ca mine și se purta exact ca mine, nimeni nu părea să fi observat asemănarea, nimeni nu părea tulburat de aparențe, nimeni nu ne adunase unul lângă celălalt pentru a ne compara, nimeni nu se revolta. *Mai mult îmi spuneam, în jurul său s-au adunat toți; Mihnea l-a primit cu fast, l-a prezentat ca oaspete de onoare, ceilalți chiar au aplaudat și l-au înconjurat cu admirație, îi smulgeau vorbe și se băteau pentru zâmbete și el își plimba limba pe mustață, stânga, dreapta, stânga, dreapta. Se băteau pentru zâmbete, mi-am zis. Zâmbetele mele! Pe care nu s-au bătut niciodată. Admirația mea! Pe care nu mi-a cerșit-o nimeni, niciodată. Omul acela părea să fie și să aibă*

tot ce eu nu eram și nu aveam, deși nu era și nu avea nimic mai mult decât eram eu și am e ...

Am început să mă ridic și să mă lupt cu durerea. Junghiul se mutase undeva în spate, părăsise tâmpla și se metamorfozase dintr-o insectă înțepătoare cu mii de picioare într-un mamut antic, durere surdă în miezul creștetului, împingând valuri de amețală în tot corpul. Am reușit, însă, și m-am dus la ușă. M-am oprit cu mâna pe clanță și mi-am dat seama că mă temeam. *Mă temeam de mine!* Am scuturat gândul, spunându-mi că, dacă nu izbutisem să-mi fac rău în cei treizeci de ani trăiți, nu aveam cum să-mi fac rău în treizeci de secunde. Așa că am deschis ușa și l-am văzut.

Era în mijlocul sufrageriei, cu un pahar de absint în mână, băutura mea preferată. Stătea de vorbă cu Ioana, care, după cum o știam, era deja udă toată; încerca să-l facă să-i ia un cub de ciocolată din palmă. Omul acela, care eram eu, o privea, dar ușor arogant, zeflemitor aproape, cam cum aș fi privit-o și eu acum, că stau să mă gândesc mai bine. În jurul lor, flutura Ștef – nu Ștefan, nici Ștefania, doar Ștef –, care și-ar fi dorit, eram convins, să plece cu amândoi acasă, dar eram la fel de convins că nu avea să plece cu niciunul dintre ei. Ce mi se părea însă cel mai dezgustător era că, în acele clipe, parcă și auzeam vocea Ioanei, spunându-i că cel mai scârbos om pe care îl știa eram eu, vorbe auzite la un alt chef, fără să știe că mă aflam chiar în spațele ei. Ioana, cu pizda ei lărgită de toată suflarea artistică din Brașov, cu pizda ei în care mai bine intrai cu totul și te întindeai la un somn decât să încerci să o fuți, Ioana, care acum nu mai putea după cel care îmi purta învelișul și interiorul. Ioana sorbea din absintul lui și se hlizea. De-aș fi fost pictor, asta ar fi fost o

imagine demnă de pictat în căcat înmuiat în pișat, ah, dulce simnezezie scabroasă...

Le-am dat târcoale; tot prin colțuri mă păstram. Din când în când, cineva trecea pe lângă mine.

- Hei, ești ok? Te-ai lovit? mă întrebau.

Sugi pula îmi spuneam, apoi ziceam tare:

- Da, sunt ok, mersi.

Am făcut câteva ture de cameră, amestecându-mă cu mulțimea, pierzându-mă prin colțuri, încercând să citesc tot ce era de citit de pe chipul celui care îmi purta chipul. Avea aceleași haine pe care le purtam și eu atât de des, doar că păreau ceva mai noi, mai spălate și mai călcate. Freza era identică, doar că își spălase părul recent; al lui nu păstra stratul de piatră fină de la rădăcina firelor de păr. Pesemne că nu lucra la fel de mult ca mine, deși, din ce-mi ajungea la urechi, avusese expoziții în aceleași orașe ca mine, la aceleași galerii. Mustața și barba îi erau proaspăt aranjate; pantofii, acoperiți de un strat fin și bine întins de cremă de ghetete. Dar, în rest, eram eu... Alți doi s-au apropiat de ei și l-au furat Ioanei, iar Ștef a plecat cu ei. Am urmărit-o pe Ioana și, când a ajuns în dreptul mesei cu băuturi, am pornit spre ea. Am ajuns-o din urmă.

- Hei, i-am spus și s-a încruntat, văzându-mi plasturele de pe tâmplă.

- Ce-ai pățit?

- Nu..., am încercat și am arătat spre peretele pe care pata de sânge se uscaseră acum.

Ioana s-a uitat la perete și a început să râdă.

- Să vezi ce-o să te fută Mihnea...

- Cine e? am arătat spre locul în care stătuse de vorbă cu mine.

Când a rostit numele - *numele meu* -, trebuie să mă fi albit la față, că Ioana s-a încruntat din nou și a făcut un pas în spate.

- Ăă... Nu crezi că mai bine te duci acasă?

Îi vedeam buzele arcuite strâmb, dezgustul care aștepta să erupă pe la colțurile acestora, o vedeam cum mă privea ca pe un animal turbat, o vedeam cum mă privea ca pe un animal dementă scăpată de sub pământ. Îi vedeam ochii plimbându-i-se pe toată ființa mea, pe dinăuntru și pe dinafară, înregistrând mizeria din faldurile hainelor și ale sufletului meu. Am înțeles că se temea de mine. Și mi-am amintit că eram cel mai scârbos om de pe fața pământului. S-a întors și a plecat fără să mai scoată o vorbă. Am deschis o bere și am dat-o pe gât din câteva înghițituri; era rece și primitoare și, în spuma acidă din nas, m-am simțit pentru o clipă, dar doar pentru o clipă, ca acasă. Mi-am șters lacrimile și am plecat să-l caut pe Mihnea prin casă.

Am dat de el într-una dintre vastele sale camere. Era la bustul gol printre măsuțe pline cu praful alb la care ținea atât de mult. L-am tras deoparte și, pentru un moment, mi-a părut că nu mă recunoștea.

- Care e faza? l-am întrebat.

- Eu să te învăț? Hai, bagă-te, nu mă mai fute.

Și a dat să se întoarcă la compania sa, printre drogați rasați, fini plutitori cu portofele grase. Noi toți, ratații cu fler, cu talent, cu abisuri, noi eram doar un moft pentru Mihnea, un straniu balast pentru edificiul fără sens pe care l-ar fi numit viață. Dar nu l-am lăsat să plece, nu.